

Després de les eleccions a Cambodja, la inestabilitat posa en perill el futur del país

Penjant d'un fil

Mentre els Khmers Rojos mantenen el boicot al procés de pau, el príncep Norodom Sihanuk té dificultat per formar un govern de coalició entre els dos partits vencedors en les últimes eleccions, el Funcinpec i el PPC. L'ombra de la guerra civil torna a planar per Cambodja.

D'esquerra a dreta: 1. Escenes del Front en la província de Kompong Thom. 2. La vida rural està molt militaritzada a causa de la pressió dels Khmers Rojos. 3. procedents dels camps tailandesos. Seran acollits en campaments improvisats, ja que els pobles d'origen i els arrossers estan completament minats.

Entre els dies 23 i 28 del passat maig, es van celebrar a Cambodja les primeres eleccions democràtiques després de dues convulses dècades d'invasions estrangeres, matances i guerres civils. Contra tot pronòstic, el partit vencedor ha estat el Funcinpec (acrònim en francès del Front d'Unitat Nacional per una Cambodja Independent, Pacífica i Col·laboradora), formació monàrquica dirigida per Norodom Ranaridh, fill del príncep Norodom Sihanuk, actual cap d'estat. El governamental PPC (Partit del Poble de Cambodja) del primer ministre Hun Sen, ha obtingut el segon lloc, per una petita diferència de vots. Però, a pesar dels esforços de Sihanuk per crear un govern de coalició entre aquestes dues forces polítiques, no hi ha indicis que la concòrdia pugui regnar aviat en aquest país asiàtic. El

PPC, instal·lat en el poder gràcies a la invasió vietnamita de 1978, i un dels dirigents del qual és el príncep Chakrapong, germà de Ranaridh, en principi no acceptava els resultats dels comicis perquè argumentava que s'hi havien comès nombroses irregularitats, i amenaçava d'escindir el país i crear una zona autònoma composta per set províncies sota control governamental. Uns dies després de les eleccions, Chakrapong va fugir al Vietnam i facilitava les coses, ja que allunyava el fantasme d'una nova guerra civil. Però malgrat els esforços de Sihanuk, amb el suport de les Nacions Unides, de moment no s'ha trobat una sortida a l'actual situació de bloqueig.

VIOLENT PROCÉS DE PAU

Aquesta consulta electoral, organitzada

i supervisada per les Nacions Unides, pretenia ser la culminació d'una llarga i costósíssima operació pacificadora en què han intervingut 22.000 Cascos Blaus i que es va iniciar a l'octubre de 1991 amb la firma, a París, d'un acord per part de les diverses faccions enfrontades. Entre aquestes, tenien un especial protagonisme els Khmers Rojos, representats per Khieu Samphan. Però, a diferència de les altres faccions, aquesta organització guerrillera es va negar a lliurar les armes a les Nacions Unides i, posteriorment, va descabalar definitivament del procés de pau, va tancar la seua oficina a Phnom Penh i va declarar el boicot a les eleccions alhora que tornava a les seues bases de la jungla, disseminades al llarg de la frontera amb Tailàndia. Allí, malalt de malària, Pol Pot, el responsable de l'extermi de centenars de milers de cam-

bodjans entre 1975 i 1978, continua exercint un control ferri sobre un exèrcit de guerrillers maoistes.

Des que els Cascos Blaus van entrar a Cambodja, en la primavera de l'any passat, els Khmers Rojos han protagonitzat nombrosíssims enfrontaments bèl·lics i actes violents: al juny de 1992, en una cruenta batalla amb les tropes governamentals a la província de Kompong Thom, es produeixen centenars de víctimes i milers de desplaçats; al març del present any, tres soldats búlgars del contingent de pau són executats per membres de la guerrilla; al maig, un tren salta pels

massa dels membres d'aquesta minoria cap al seu país d'origen, per por que es produeixen noven matances, com les dels mesos de març i abril d'enguany a la província de Siem Reap.

FUTUR INCERT

Així doncs, el futur de Cambodja apareix ple d'incertesa. Entre els països de la zona, n'hi ha que desitgen una pacificació definitiva, com és el cas del Japó, que ha gastat, i hi continua gastant, ingents recursos en l'estabilització del país, per a, posteriorment, iniciar-ne la moder-

després de les eleccions que van seguir als disturbis del maig de 1992 a Bangkok, encara conserva gran influència i poder en diverses esferes financeres i polítiques. Aquest entramat d'interessos econòmics i militars, que controla xarxes de prostitució de menors i trafica amb armes i heroïna, és un dels monstres creats pels Estats Units durant la guerra d'Indo-xina per apuntalar els seus interessos al sud-est asiàtic. Ara és el responsable directe de la supervivència dels Khmers Rojos, que tenen nombroses bases al llarg de la frontera entre tots dos països i disposen d'una economia saneja-

Xiquets víctimes de les mines en l'Hospital de Pursat on es troba una missió de l'organització humanitària Metges sense Fronteres. 4. Refugiats C SOLÍS / A.P. / A.P.

aires, amb el resultat de 19 morts... la llista podria ser interminable. A aquests fets s'han d'afegir les coaccions violentes exercides pel partit governamental contra els opositors durant la campanya electoral, tal com van corroborar els diversos assassinats polítics produïts durant el maig. No obstant, un dels factors més preocupants de l'ambient pre-electoral i postelectoral en aquest país ha estat la "neteja ètnica" contra la minoria vietnamita, establerta a Cambodja des de molt abans de la invasió de 1978. Aquesta ètnia, que constitueix quasi el 4% de la població, és víctima d'una persecució desencadenada pels Khmers Rojos i per membres del Funcinpec, que d'aquesta manera intenten rendibilitzar políticament l'odi secular que senten els cambodjans contra els vietnamites. El resultat d'aquesta situació és l'èxode en

nització productiva i tecnològica mitjançant la concessió de crèdits a baix interès. Les contrapartides són evidents: la conquesta d'un mercat verge i la consolidació definitiva de l'imperi econòmic japonès sobre el sud-est asiàtic. No en va el cap de la UNTAC (Autoritat Provisional de les Nacions Unides a Cambodja) ha estat, durant tot aquest temps, el prestigiós diplomàtic japonès Yasushi Akashi i no es cap casualitat que, per primera vegada des de la Segona Guerra Mundial, el govern de Tòquio haja enviat fora de les seues fronteres un contingent militar, fet que ha generat no poques reticències i suspicàcies en la zona.

Però aquests desitjos tan interessats de pacificar Cambodja no són compartits per tots. Aquest és el cas de la màfia econòmico-militar tailandesa que, encara que desplaçada del govern del seu país

da, conseqüència de l'explotació i el comerç de la fusta, les gemmes i els rubís amb empresaris i homes de negocis tailandesos. Hi ha qui calcula que els ingressos mensuals de la guerrilla, gràcies a aquest tipus d'activitats, sumen 10 milions de dòlars.

Si a tots aquest factors que pertorben l'avanç en el procés de pau afegim la nova situació creada pels resultats electorals i, sobretot, la incapacitat de les Nacions Unides per fer valer la seua autoritat dins i fora del país, ens podríem trobar amb un nou fracàs en la història d'aquesta organització internacional. I és, justament, la història d'aquests fracassos el que fa urgent una reflexió i una anàlisi que, de moment, excedeix els límits d'aquest article.

**Carles Solís
Pablo Sanjuán**